

K A P I T T E L 5 1

**ULL, FINE ELLER GROVE DYREHÅR;
GARN OG VEVNADER AV TAGL***Alminnelige bestemmelser*

Foruten de alminnelige bestemmelser til dette kapitlet, se også de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI.

Dette kapitlet omfatter vanligvis ull og fine eller grove dyrehår, herunder også blandede tekstilvarer som etter bestemmelsene om blandingsvarer blir ansett som varer av ull eller dyrehår, i de forskjellige bearbeidingsstrinn fra råmateriale til vevnader. Kapitlet omfatter også garn og vevnader av tagl, men det **omfatter ikke** tagl og avfall derav som hører under **posisjon 05.11**. Som fastsatt i note 4 til kapittel 5, forstås med betegnelsen "tagl" hår fra man eller hale av hester, storfe eller andre dyr som hører til disse slektene.

51.01 ULL, IKKE KARDET ELLER KJEMMET.

Med "ull" forstås i hele tolltariffen den naturlige fiber fra sau eller lam. Ullfibrer består vesentlig av proteinet keratin og har en karakteristisk skjellaktig overflate. De er elastiske, meget hygroskopiske (absorberer fuktighet fra lufta) og har dessuten i alminnelighet en utpreget filtingsevne. Ull er nesten ikke brennbar og forkuller med en lukt som minner om brent horn.

Denne posisjonen omfatter ull som ikke er karded eller kjemmet, klippet av levende dyr eller av skinn av døde dyr (klippull) eller fjernet fra skinnen etter en gjæringsprosess eller ved en kjemisk behandling (for eksempel kalkull, skinnull).

Ull som ikke er karded eller kjemmet, forekommer vanligvis som:

A. Råull, herunder ryggvasket ull.

Råull er ennå ikke vasket eller rensset på annen måte. Den inneholder derfor fremdeles ullfett og andre animalske fettstoffer og kan inneholde en god del forurensninger (borrer, frø, jord etc.). Klippet råull har ofte form av "pels" som mer eller mindre likner omrisset av fellen.

Råull (skinnull) er fjernet fra skinnene av sau eller lam ved en gjæringsprosess ("svetting") hvor fibrene og skinnen er utsatt for kombinert virkning av varme og fuktighet. Råull (kalkull) kan også fjernes ved en hårfjerningsmetode hvor kjøtt siden av skinnene er behandlet med natriumsulfid eller kalkopløsning. Slik ull kan skjelnes fra annen ull ved at det finnes hårrøtter i den.

Ryggvasket ull, dvs. ull som er vasket i kaldt vann mens den ennå sitter på dyret eller før den er fjernet fra skinnen. Den er ufullstendig rensset.

Råull er vanligvis gulaktig. Noe er imidlertid grå, svart, brun eller rustfarget.

B. Avfettet ull, ikke karbonisert.

Denne typen omfatter:

1. **Varmvasket ull**, dvs. bare vasket med varmt vann og befridd for mesteparten av ullfettet og jordaktige forurensninger.
2. **Renvasket ull**, dvs. ull som nesten er blitt fullstendig avfettet ved vasking med varmt vann og såpe eller andre rensmidler eller med alkaliske oppløsninger.
3. **Ull avfettet med flyktige oppløsningsmidler** (for eksempel bensen og karbontetraklorid).
4. **Ull som er behandlet med kulde**. Denne ull utsettes for så lav temperatur at fett fryser. Fettet blir da meget sprøtt, løsner lett og fjernes som støvpartikler sammen med en stor del av smusset som har vært festet til ullen av fett.

De fleste ullsorter som er vasket og avfettet, inneholder fremdeles små mengder fett og vegetabiliske forurensninger (borrer, frø etc.). Disse vegetabiliske forurensninger blir fjernet mekanisk på et senere stadium (se kommentarene under posisjon 51.05) eller ved karbonisering.

C. Karbonisert ull.

Karbonisering fjerner alle vegetabiliske forurensninger som fremdeles finnes i ullen. Ullen senkes ned i et bad vanligvis av mineralske syrer eller sure salter som ødelegger de vegetabiliske forurensninger, men er uskadelige for ullfibrene.

Bleiket eller farget ull eller ull som på annen måte er bearbeidd før karding eller kjemming, føres også under denne posisjonen.

Denne posisjonen omfatter ikke:

- a. Rå huder og skinn, også spaltet, herunder saueskinn med ull (**posisjon 41.02** eller **43.01**).
- b. Avfall av ull som hører under posisjon 51.03, eller opprevne filler av ull som hører under **posisjon 51.04**.
- c. Kjemmet ull i fragmenter (**posisjon 51.05**).

51.02 FINE ELLER GROVE DYREHÅR, IKKE KARDET ELLER KJEMMET (+).

1. Med betegnelsen ”fine dyrehår” forstås i hele tolltariffen hår av alpakka, lama, vikunja, kamel (herunder dromedar), jak, angorageit (mohair), tibetansk geit, kasjmirgeit eller liknende geiter, kanin (herunder angorakanin), hare, bever, nutria eller bisamrotte (se kapittelnote 1.b).

Fine dyrehår er vanligvis bløtere og mindre krøllete enn ull. Hår av alpakka, lama, vikunja, kamel (herunder dromedar), jak, angorageit, kasjmirgeit eller liknende geiter eller angorakanin blir i alminnelighet spunnet til garn på samme måte som ull. De brukes også til parykker og til fremstilling av dukkehår. Andre fine dyrehår (dvs. av hare, alminnelig kanin, bever, nutria eller bisamrotte) er vanligvis uskikket til spinning og brukes til fremstilling av filt, polstring, stopning etc.

2. Med betegnelsen ”grove dyrehår” forstås i hele tolltariffen alle andre dyrehår enn de som er nevnt under punkt 1 ovenfor, **unntatt ull (posisjon 51.01)**, hår fra man eller hale av hester, storfe eller andre dyr som hører til disse slekter (klassifiseres som tagl i **posisjon 05.11**), bust av svin eller villsvin og grevlinghår eller andre hår som brukes til børstebinderarbeider (**posisjon 05.02**) (se kapittelnote 1.c).

Grove dyrehår som klassifiseres under denne posisjonen, omfatter også hår (unntatt fra man eller hale) av hester, storfe eller andre dyr som hører til disse slekter, samt hår fra alminnelige geiter, hunder, aper eller otere.

Grove dyrehår blir vanligvis brukt til fremstilling av grovt garn eller grove vevnader, filt eller golvtepper, eller til stopning eller polstring.

Dyrehår fås ved oppsamling under hårfelling, klipping av levende dyr, fjerning fra hud eller pels etc., men føres **bare** under denne posisjonen hvis de er ukardet eller ukjemmet. Vasking, bleiking, farging eller krølling endrer ikke klassifiseringen (krølling foretas hovedsakelig på grove dyrehår som skal brukes til polstring).

Posisjonen omfatter ikke:

- a. Menneskehår (**posisjon 05.01**).
- b. Rå huder og skinn samt rå pelsskinn (**posisjonene 41.01 til 41.03 eller 43.01**).
- c. Avfall av fine eller grove dyrehår (**posisjon 51.03**).
- d. Opprevne filler av fine eller grove dyrehår (**posisjon 51.04**).
- e. Fine eller grove dyrehår, kardet eller kjemmet (**posisjon 51.05**).
- f. Fine eller grove dyrehår bearbeidd for parykkmakerarbeid eller liknende (**posisjon 67.03**).

Kommentar til underposisjon**Underposisjon 5102.11** (varenummer 51.02.1100)

Med uttrykket ”av kasjmirgeiter” i underposisjon 5102.11 forstås det fine, myke håret fra underullen (dunkaktig ull) av geiterasen med opprinnelse i Kashmir, men som nå oppdrettes i flere områder i verden. Det skal ikke tas hensyn til området hvor dyrene er oppdrettet ved klassifisering i denne underposisjonen.

51.03 AVFALL AV ULL ELLER AV FINE ELLER GROVE DYREHÅR, HERUNDER GARN-AVFALL, MEN IKKE OPPREVNE FILLER.

Denne posisjonen omfatter vanligvis alt avfall (**unntatt opprevne filler**) av ull eller av fine eller grove dyrehår, dvs. avfall som gjenvinnes under de behandlinger som omdanner råull eller rå dyrehår til ferdige varer (ved vasking, karding, kjemming, spinning, veving, strikking etc.).

Det vesentlige avfall under denne posisjonen er:

1. **Avfall fra kjemming, karding eller annen bearbeiding før spinningen**, for eksempel noils (kam-avfall) som er det viktigste og består av fibrer i mindre lengder som fjernes under kjemmingen; avfall etter karding; såkalte "kardebånd" som blir igjen etter rengjøring av kardebeslagene.
2. **Garnavfall**, for eksempel avrevet, floket eller knutet garn som er avfall under spinning, tvinning, hesping, veving, strikking etc.
3. **Avfall**, for eksempel fra sortering eller vasking, og som ligger igjen i bunnen av karene eller på risten i vaskemaskinene.
4. **Avfall**, for eksempel fra hår og ull fra gamle madrasser.

Noe av dette avfall er ofte blandet med olje fra maskinene eller med støv og andre forurensninger (for eksempel av vegetabilisk opprinnelse). Etter sin beskaffenhet blir avfallet brukt til spinning, stopningsmateriale etc. Karbonisering, bleiking, farging etc. fører ikke avfallet over i noen annen posisjon.

Posisjonen omfatter ikke:

- a. Avfall av tagl (**posisjon 05.11**).
- b. Vatt (**posisjon 30.05** eller **56.01**).
- c. Avfall av ull eller dyrehår som bare kan brukes til gjødsel (**kapittel 31**).
- d. Opprevne filler av ull eller av fine eller grove dyrehår (**posisjon 51.04**).
- e. Kardet eller kjemmet avfall av ull eller av fine eller grove dyrehår (**posisjon 51.05**).
- f. Fnugg, støv og nupping av tekstilmaterialer (**posisjon 56.01**).

51

51.04 OPPREVNE FILLER AV ULL ELLER AV FINE ELLER GROVE DYREHÅR.

Denne posisjonen omfatter opprevne filler av ull eller av fine eller grove dyrehår som fås ved oppriving av filler av trikotasje, vevnader etc. eller ved oppriving av avfallsgarn fra spinning, veving, strikking etc.

Opprevet ull (gjenvunnet) omfatter:

1. **Sjoddi og mungo** som fås ved oppriving av kardegarn, kamgarn eller filler derav.
2. **Ekstraktull** fås ved oppriving av den ull som er igjen når blandede filler er behandlet med for eksempel syre for å fjerne vegetabiliske fibrer (for eksempel bomull) eller kunstige stapelfibrer.

Opprevne filler av ull eller av fine eller grove dyrehår, som hører under denne posisjonen, spinnest vanligvis til garn enten alene eller blandet med nye fibrer, og brukes til fremstilling av vevnader, trikotasje eller filt eller til fyllings- eller stopningsmateriale.

Også bleikede eller fargede, opprevne filler blir å klassifisere under denne posisjonen.

Posisjonen omfatter ikke:

- a. Vatt (**posisjon 30.05** eller **56.01**).
- b. Kardede eller kjemmede, opprevne filler av ull eller av fine eller grove dyrehår (**posisjon 51.05**).
- c. Fnugg, støv og nupping av tekstilmaterialer (**posisjon 56.01**).
- d. Nye eller brukte filler, ikke opprevne (**posisjon 63.10**).

51.05 ULL OG FINE ELLER GROVE DYREHÅR, KARDET ELLER KJEMMET (HERUNDER KJEMMET ULL I FRAGMENTER) (+).

Denne posisjonen omfatter:

1. Ull og fine eller grove dyrehår (herunder avfall og opprevne filler), som er **kardet** for spinning.
2. Ull og fine dyrehår som er **kjemmet** etter karding.

Hensikten med karding (som utføres i spesielle kardemaskiner) er å greie ut fibre, legge dem mer eller mindre parallelle og helt eller delvis befri dem fra de fremmede bestanddeler (hovedsakelig vegetabiliske) som de fremdeles kan inneholde. Fibrene foreligger da i form av et flor.

Ved **fremstilling av kardegarnsvarer** blir fiberfloret delt opp i lengderetningen til tallrike ”bånd” som deretter blir rullet eller valket til forgarn for å øke garnets evne til å holde sammen og gjøre spinningen lettere. Forgarnet spoles opp på bobiner og brukes uten ytterligere bearbeiding til spinning av kardegarn.

Hvis en derimot skal fremstille **kamgarnsvarer**, kan to metoder brukes. Enten blir det kardedde flor kjemmet, eller ull eller dyrehår som ikke er kardet, blir før kjemmingen behandlet i et nålestavstrekverk som skiller fibre og strekker dem.

Ved den etterfølgende kjemming blir de korte fibre fjernet, hovedsakelig som noils (kamavfall), mens de øvrige fibre blir lagt parallelle i form av lunter. Også de vegetabiliske forurensninger som måtte være igjen, fjernes sammen med kamavfallet. Luntene som er kjemmet, blir deretter strukket og ordnet for å sikre en ensartet blanding av ulike lange fibre. Deretter blir luntene viklet opp i form av et nøste (”top”). Tekstilmaterialer, særlig hår, som vanskelig lar seg nøste opp på denne måten, forlater ofte dette bearbeidingsstrinn i form av en ”kveil” sterkt presset mellom to ark papir, såkalte ”bumped tops”. Etter kjemmingen blir varen utsatt for en rekke etterbehandlinger, som strekking og dublering, og blir derved omdannet til forgarn. Dette blir spolt på bobiner, ferdig for spinning til kamgarn.

Posisjonen omfatter forgarn til kardegarn, kardet lunte, tops og forgarn til kamgarn, herunder også tops og kardet lunte som er revet over eller avkuttet for å danne korte, like lengder.

Denne posisjonen omfatter også **kjemmet ull i fragmenter**, også kjent som ”kjemmet ull i bulk”, ”vasket og rensset ull” eller ”open tops”. Slik ull, vanligvis fabrikkvasket, er rensset mekanisk ved å benytte deler av den produksjonsprosessen (karding og kjemming) som benyttes ved fremstilling av ”wool tops” for spinning av kamgarn. Etter å ha forlatt kjemmemaskinen blir den endeløse lunte strukket og deretter kuttet i uregelmessige, dunete (”fluffy”) fragmenter og siden pakket i baller. Produktet består av korte fibre (gjennomsnittlig fiberlengde under 45 mm) som er egnet til spinning som kardet ull eller til spinning etter ”bomullsmetoden”, men ikke til spinning som kamgarn. Slik ull må derfor kardes på nytt før spinning. I utseende likner den på dunet, vasket ull uten synlige spor av vegetabilisk materiale.

Det gjøres oppmerksom på at visse sorter forgarn kan ha omtrent samme tverrmål som enkelt garn, og kan dessuten være lett snodd, men da de ennå ikke er spunnet, kan de ikke anses som ferdig garn og blir å føre under denne posisjonen.

Heller ikke bleiking eller farging fører varen over i noen annen posisjon.

Posisjonen omfatter ikke:

- a. Vatt (**posisjon 30.05** eller **56.01**).
- b. Ull bearbeidd for parykkmakerarbeid eller liknende (**posisjon 67.03**).

Kommentar til underposisjon

Underposisjon 5105.31 (varenummer 51.05.3100)

Kommentaren til underposisjon 5102.11 gjelder, med nødvendige tillempninger, også for varer i denne underposisjonen.

51.06 GARN AV KARDET ULL (KARDEGARN), IKKE I DETALJOPPLEGGING.

Denne posisjonen omfatter kardegarn, enkelt eller flerlagt (tvunnet), fremstilt ved spinning av forgarn av ull som er karded, men **ikke** kjemmet. Herunder hører også såkalt halvkamgarn, dvs. garn spunnet av kardedde (men **ikke** kjemmede) lunter ved kamgarnsmetoden. Alt dette garn er i alminnelighet spolt opp på bobiner eller krysspøler med konisk form.

Denne posisjonen omfatter også garn av karded ull fremstilt av kjemmet ull i fragmenter som er beskrevet i kommentarene under posisjon 51.05.

Garn i detaljopplegging er **unntatt** (se punkt I B 3 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI).

Garn som hører under denne posisjonen, består av korte fibrer eller av en blanding av lange og korte fibrer som ikke ligger parallelle, men er sammenfiltrede. I alminnelighet er dette garn mindre regelmessig og løsere tvunnet enn kamgarn.

Under denne posisjonen føres også garn bearbeidd som beskrevet i punkt I.B.1 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI.

Flerlagt (tvunnet) garn av både karded og kjemmet ull skal klassifiseres under **posisjon 51.06** eller **51.07**, alt ettersom den kardedde eller kjemmede ull dominerer i vekt.

51

51.07 GARN AV KJEMMET ULL (KAMGARN), IKKE I DETALJOPPLEGGING.

Denne posisjonen omfatter kamgarn, både enkelt og flerlagt (tvunnet), fremstilt ved spinning av forgarn av kjemmet ull.

Slikt garn i detaljopplegging er **unntatt** (se punkt I B 3 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI).

Kamgarn atskiller seg fra kardegarn ved at det er glatt og jevnt. Det består av parallelle fibrer, og korte og flokete fibrer er fjernet ved kjemmingen.

Under denne posisjonen føres også garn bearbeidd som nevnt i punkt I B 1 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI.

Posisjonen **omfatter ikke** garn av kardet ull fremstilt av kjemmet ull i fragmenter, og heller ikke såkalt halvkamgarn (**posisjon 51.06**).

51.08 GARN AV FINE DYREHÅR (KARDET ELLER KJEMMET), IKKE I DETALJ-OPPLEGGING.

Denne posisjonen omfatter garn, både enkelt og flerlagt (tvunnet), fremstilt ved spinning av forgarn av fine dyrehår som er kardet eller kjemmet (se kommentarene under posisjon 51.02 som forklarer hva som forstås med fine dyrehår).

Garn i detaljopplegging **omfattes ikke** av posisjonen (se punkt I.B.3 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI).

Garn som hører under denne posisjonen, brukes hovedsakelig til fremstilling av trikotasjevarer eller vevnader til visse lette klesplagg (for eksempel av alpukka), til kåper, frakker, tepper eller pledd (for eksempel av hår av kamel (herunder dromedar)) samt til fløyel eller imitasjoner av pelsskinn.

Under denne posisjonen føres også garn bearbeidd som beskrevet i punkt I.B.1 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI.

51.09 GARN AV ULL ELLER FINE DYREHÅR, I DETALJOPPLEGGING.

Denne posisjonen omfatter kardegarn og kamgarn av ull og garn av fine dyrehår, i detaljopplegging, det vil si i den form og på de vilkår som er omtalt i punkt I.B.3 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI.

51.10 GARN AV GROVE DYREHÅR ELLER TAGL (HERUNDER OMSPUNNET GARN AV TAGL), OGSÅ I DETALJOPPLEGGING.

Denne posisjonen omfatter:

1. **Garn**, enten enkelt eller flerlagt (tvunnet), fremstilt ved spinning av forgarn av **grove dyrehår** (se kommentarene til posisjon 51.02 som forklarer hva som forstås med grove dyrehår).

Dette garn brukes til fremstilling av visse vevnader, innleggsstoffer (vattolin) eller varer til teknisk bruk.

2. **Garn av tagl**. Slikt garn blir fremstilt ved spinning, vanligvis ved å bruke kort tagl (hårene fra manen til dyr av hesteslekten eller fra halen til storfe). De mye lengre tagl fra halen til dyr av hesteslekten kan ikke spinnnes. Disse knyttes ofte sammen til lange tråder og danner endeløse filamenter som ofte brukes til varptråder ved fremstilling av visse taglstoffer. Med henblikk på bruken klassifiseres også slike filamenter under denne posisjonen. Enkle tagl (ikke knyttet sammen) klassifiseres imidlertid i **posisjon 05.11**.

Garn av tagl som består av en bunt av tagl som holdes sammen eller er omspunnet med bomullstråd eller annet tekstilmateriale klassifiseres fortsatt under denne posisjonen.

Garn under denne posisjonen kan være bearbeidd som beskrevet under punkt I B 1 i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI.

51

51.11 VEVNADER AV KARDET ULL ELLER KARDEDE, FINE DYREHÅR.

Denne posisjonen omfatter vevnader (som definert under punkt I.C i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI) fremstilt av garn av karded ull eller av garn av kardedde, fine dyrehår.

Disse vevnader finnes i mange typer og kvaliteter og omfatter dresstoff, flanell, molton og andre vevnader til klær, tepper, møbler etc.

Posisjonen omfatter ikke:

- a. Bind impregnert eller belagt med farmasøytiske stoffer eller i detaljpakninger (**posisjon 30.05**).
- b. Vevnader til teknisk bruk som hører under **posisjon 59.11**.

51.12 VEVNADER AV KJEMMET ULL ELLER KJEMMEDE, FINE DYREHÅR.

Denne posisjonen omfatter vevnader (som definert under punkt I.C i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI) fremstilt av garn av kjemmet ull eller av garn av kjemmede, fine dyrehår.

Disse vevnader finnes i mange typer og kvaliteter og omfatter dresstoff og andre vevnader til klær, møbler etc.

Posisjonen omfatter ikke:

- a. Bind impregnert eller belagt med farmasøytiske stoffer eller i detaljpakninger (**posisjon 30.05**).
- b. Vevnader til teknisk bruk som hører under **posisjon 59.11**.

51

51.13 VEVNADER AV GROVE DYREHÅR ELLER TAGL.

Denne posisjonen omfatter vevnader (som definert under punkt I C i de alminnelige bestemmelser til avsnitt XI) fremstilt av grove dyrehår som hører under posisjon 51.02, eller av garn av tagl (posisjon 51.10). Imidlertid kan vevnader av tagl også fremstilles av enkelt tagl som hører under posisjon 05.11.

Vevnader av grove dyrehår brukes i møbler, til mellomfôr i klær, etc.

Vevnader som består av enkelt tagl, blir fremstilt på spesielle vevstoler, vanligvis for hånd. På grunn av taglets korte lengde (fra 20 til 70 cm), blir disse stoffer bare fremstilt i mindre stykker og brukes hovedsakelig til sikter og sold.

Andre vevnader av tagl brukes særlig som mellomfôr i klær.

Posisjonen **omfatter ikke** vevnader til teknisk bruk som hører under **posisjon 59.11**.